

Ilmari Homanen, esitelmä Kuusamon historiapäivillä 23.2.2008

Kuusamon karjalaisia

Homasten ja Salmenkorvien sukua (lapsista vain esimerkkejä)

Risto Homanen (Arhipoff), 1898-1970, Oulangan Vartiolammesta, Karjalan maakuntaneuvoston jäsen, Karjalan väliaikaisen hallituksen kansliapäällikkö 1920-1921. Kauppiana Paanajärvellä ja Käylässä.

Vaimo Anna Salmenkorva (Potapoff) Pistojärven Hirvisalmesta
Lapset Ilmari, Erkki, Maija Salo, Viena ja Jukka

Jussi Homanen(Arhipoff), 1900-1978, Riston veli. Autoilija kirkolla.

Vaimo Amali Petroff, Pistojärveltä
Lapset Niilo ja Juhani autoilijoita sekä Eeva Suviaro

Mari Salmenkorva, o.s. Liehu (Ivanoff),1880-1967, Pistojärven Hirvisalmesta, tuli kirkolle.

Lapset Anna Homanen, Sanni Tyynelä, Helga Hanninen ja livo

Sannin mies oli Alekski Tyynelä (Tichanoff) Uhtualta. Maanviljelijä Määttälässä, 6 lasta.

Sannin pojan Matin tytär Sari on Kuusamon nuorisosihteeri.

Helga asui loppuelämänsä Oitissa

livo, 1918-1991, työskenteli Kuusamon kunnan palveluksessa mm. verotoimiston toimistopäällikkönä 1948-1981. 5 lasta.

livo tyttäri Marja-Liisa eli Mantu Kantola on tunnettu kuusamolainen laulutähti, 3 lasta , näistä Päivi on musiikin maisteri, laulaja. livo poika Ari on lentokentän johtaja, 3 lasta.

Mari Salmenkorvan veli Janne Liehu (Ivanoff), 1884-1953, Pistojärven Ohasta , oli Karjalan kansannousussa 1921-1922 pataljoonan komentajana, asettui asumaan Riihelään. Eva Britta Mänttari, Rukan koulun opinto-ohjaaja on Liehun sukua.

Salmenkorvien sukuun liittyvät myös Syrjälät (Potapoff). Teppo (1883...) tuli Kuoliolle. Jälkeläisiä on lukuisa määrä.

Salmenkorvan lasten serkut, orpopojat Teppo ja Otto Lehtosaari tulivat Mari Salmenkorvan mukana 1921 kirkolle Teppo menehtyi sodassa

Kuusamoon muuttaneista yleensä

1600-luvulla

Abram, Yrjö, Heikki ja Pekka Karjalainen.

Lämsänkylään, Poussuun, Posiolle ja kirkolle

1700-luvulla

Pistojärveltä Koljosia, Haurinen, Vasiliuksen perheitä, Riikosen perhe, Luukkosen perhe, Ivan Huotaripoika Karppinen vihittiin 1744 Brita Heikintytär Karjalaisen kanssa.

1800-luvulla

Olga Kikieva Uhtualta, vihittiin Kalle Lohilahden kanssa 1818.

Jefim Afanasjeff Uhtualta lienee palannut Karjalaan, mutta lapset jäivät Kuusamoon.

Feodora Varvara Koljonen vihittiin 1816 Iikka Kallungin kanssa Juusonkartanoon. Feodora on rovasti Martti Kallungin äiti.

Agafia Koljoen avioitui 1913 Lauri Säkkisen kanssa Keron Annalaan.

Paavo Ahava (Afanasjeff), ”Ukko Paavo”, 1872-1944, muutti Uhtualta Kuusamoon 1883, perusti kaupan 1897, monipuolinen liike- ja yhdistysmies. Wienan Karjalaisten Liiton alkuunpanija, Kuusamon kansanopiston perustamisen puuhamies. Kansanopisto aloitti Ahavan Marttilan talossa 1908. 5 lasta.

Paavo Ahavan lapsista Paavo, 1898-1966, ”Pikku Paavo” toimi isänsä liikkeessä Kuusamossa ja myös itsenäisenä yrittäjänä. Metsäsissijärjestössä mm. pataljoonan komentajana. 4 lasta, näistä yksi on Paavo.

Simo on asunut kirkolla. 6 lasta.

Nikolai Helsingissä.

Veera avioitui Heimo Parviaisen kanssa.

Iivo ammuttiin nuorena Karjalassa. Lastenlapsia on useita.

”Ukko Paavon” veljistä Tero ja Iivana toimivat kirkolla kaupan alalla, Samppa Ojala Nissinvaarassa (?). Sampan vaimo Olga oli Huoti Hilippälän sisar.

1900-luvulla muuttaneita

Kauppiaas Iivo Kaukoniemi (Mitrofanoff) 1886-1937, Uhtualta, toimi monilla paikkakunnilla ennen asettumistaan Kuusamoon, oli kauppa Määttälässä ja sitten kirkolla. Kuului kansanopiston ja koulun sekä Wienan Karjalaisten Liiton johtokuntaan. Rouva Anna (Dorofejeff) toimi mm. kirkkovaltuustossa. Lapsia 8.

Iivon veli Mikko Kaukoranta toimi mm. Iivon liikkeessä.

Uhtualaisen Otto Karjalaisen tytär tuli Kuusamoon opettajaksi, avioitui Haatajan sukuun.

Jussi Mikkonen perheineen tuli Lämsänkylään ja Nikolai Mikkonen Määttälään.

Iisakki Ipatti-Murtoniemi perheineen Soivioon.

Karjalan kansannousun (1921-1922) seurauksena Kuusamoon muutti Vienasta noin 3000 henkeä, osa jatkoi täältä eteenpäin, osa palasi Karjalaan.

Pistojärveltä tuli Kuusamoon useita. Pappi Simo Musowskij ja vaimo Matrona kirkolle.

Simo toimi täällä ort.pappina kuolemaansa saakka. Senja-tytär avioitui pistojärveläisen Nikolai Mustosen kanssa ja Maria-tytär nimismies Niilo Pohjanoksen kanssa.

Olga Rohkimainen Pistojärveltä avioitui Lämsänkylään Alarik Pesosen kanssa. Kuusamo-Vienaseuran ensimmäinen puheenjohtaja Ali Pesonen on heidän poikansa.

Juho Salo (Petroff) perheineen muutti kirkolle.

Maria Salosaari (Lesojeff) avioitui Kantokylälle Eljas Tauriaisen kanssa.

Oskari Heikkinen, ”Iso Oskari” Vuosmasta kunnostautui kansan nousun taisteluissa.

Tiirosta tuli Paavo Keränen (Gerasimoff) kirkolle, muutti 1936 Oivankiin. 11 lasta.

Poika Pauli on monille tuttu haitaristina, kirjoitti Oivangin historian.

Sergei Keränen (Gerasimoff) loikkasi Kuusamoon Rukajärvelle 1932.

Suvannosta tuli Suomeen Vaseli Rohkimainen, 1881-1955. Perusti Janne Rajamaan kanssa kaupan Pudasjärvelle. Siirtyi Kuusamoon ja perusti 1928 Kuusamon Talouskaupan kirkolle, sivumyymälöitä syrjäkyliin. Vaimo Taimi oli myös karjalainen. Hän toimi kirkkovaltuustossa 24 vuotta (1946-1970) Iso Oskari haki Rohkimaisen Maija-tyttären Suvannosta Kuusamoon n.1935. Tämä avioitui likka Heikkilän kanssa.

Herman Aho muutti Alakitkalle.

Juho Erkki Vedman oli muuttanut listä Pistojärvelle. Hän muutti sieltä vaimonsa Anna Gerasimoffin kanssa kirkolle. Ampujamestari Pasi Vedmanin isovanhemmat.

Teppo Koljonen (Kallijeff) tuli kirkolle.

Tatjana Kiriloff avioitui Erlan Lämsän kanssa Tammelaan.

Terentin Kontronen-Tamola (Kondratjeff) kirkolle.

Otto Lehtinen (Potapoff) perheineen kirkolle.

Sanni Lehtimäki (Potapoff) avioitui Armas Määttälän kanssa. Poika Martti on Kuusamo-Vienaseuran puheenjohtaja.

Antti Niikkonen (Niikkonoff) kirkolle.

Vaseli ja Malanie Luukkonen muuttivat kirkonkylän kautta Murtovaaraan.

Anni Savin avioitui Aatami Hiltusen kanssa Korpiseen.

Katri Moisejeffin ja Heikki Suvannon poika Eero on Kuusamon terveyskeskuksen kemisti.

Käpälistä muuttaneista mainittakoon

Matti Pekanpoika Ahma (Afanasjeff) perheineen, kirkolle

Janne ja Tatjana Koski (Terentjeff) Kärpänkylään. 8 lasta. Huoti-poika luki maisteriksi, toimi Helsingissä oppikoulun rehtorina. Huotin poika Timo oli Nokian nykysuunnan alkaessa yrityksen kakkosmies.

Perheen isoäiti oli kansanrunon ja itkuvirsien taitaja, eli 102-vuotiaaksi, uistatteli ja sai vielä 98-vuotiaana lohia. 14 lasta.

Uhtualta muutti Vasili Ahola perheineen kirkolle. Olga Limman vanhemmat.

Huoti Hilippälä (Tichanoff) 1880-1952 tuli perheineen aluksi kirkolle. Huoti oli v 1920 perustetun Karjalan väliaikaisen hallituksen puheenjohtaja eli pääministeri. Oli käynyt koulunsa Ruotsin Karungissa, puhui ruotsia, äiti ruotsalainen. 8 lasta.

Veli Tierma asui kirkolla vuoteen 1952 saakka. Muutti Lempäälään.

Veli Antti Vierma, joka oli toiminut Vienan Väliaikaisen toimikunnan puheenjohtajana 1919-1920, oli muuttanut Uhtualta Paltamoon.

Ivan Tichanoff toimi kauppiana kirkolla.

Pekka Lehto perheineen tuli kirkolle.

Lesosen (Leontjeff) perhe myös kirkolle.

Röhöstä tulleet Pekka Visamaa (Vasiljeff) ja Feodor (Huoti) Vasiljeff muuttivat etelämmäksi

Kiestingistä muuttaneita ovat

Simo Kovala (Kononoff) kirkolle ja

Anni Kononoff kirkolle.

Pekka Kononoff muutti Hiltuseen.

Andrei Mäkelä perheineen kirkolle.

Oulangasta muutti Homasten lisäksi Huoti Arhipoff Paanajärvelle, Yrjö Arhipainen (Arhipoff) kirkolle ja Jussi Kusmin kirkolle.

Maria Isakova avioitui Kenttijärvelle Kalle Parkkisenniemen kanssa.

Kiutakönkään lossia kuljetti pitkän aikaa Heikki Kotaniemi (Porodkin ?)

Oulangan Taavon kylästä muuttivat Olli ja Marina Takalo (Nikitin) Heikkilän kylään. Marina oli harvinainen kansanperinteen ja -runontaitaja ja runontekijä. Häneltä on äänitetty yli 60 tuntia kansanperinnettä. Muutti 1961 tyttärensä luo Kemiin.

Vuokkiniemeltä muuttivat laukkukauppias Aleksanteri Karhu perheineen ja Matti Kieleväinen. Ovat muuttaneet pois.

Pudasjärvelle asettunut kauppaneuvos Janne Rajamaa (Rodionoff) oli paljon yhteistyössä Kuusamon karjalaisten kanssa, samoin Taivalkosken Jalavat (Jakoleff) . Molemmat suvut olivat pistojärveläisiä. Varakas Jakoleff oli äitini syntymäkodin lähin naapuri.

Esittämässäni nimiluettelossa ei suinkaan ole kaikkien Kuusamoon muuttaneiden vienalaisten nimet. Mutta jo tästäkin saa käsityksen, että vienalaista verta on tänne tullut runsaasti ja että sitä on levinnyt eri puolille kuntaa ja sekoittunut avioliittojen kautta hyvin moniin perikuusamolaisiin sukuihin.